

Základní škola Kostelec u Křížků, okres Praha – východ

Kostelec u Křížků 48, 251 68 Kamenice, tel.: 323 673 134, IČO: 750 31 663

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Moderní škola

Anotace výukového materiálu	
Číslo učebního materiálu	OP VK VY_32_INOVACE_VL.3
Autor	Mgr. Alena Šreplová
Datum	Červenec 2012
Ročník	4. ročník
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Vlastivěda
Tematický okruh	První Slované
Téma	Velkomoravská říše
Druh interaktivity	Pracovní list – práce s textem
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání
Popis způsobu použití	Úryvky textu o příchodu Konstantina a Metoděje a následné otázky prověří, zda jsou žáci schopni textu porozumět.

Velkomoravská říše – pracovní list – práce s textem.

1. Přečti si úryvek V. M. Kratochvíla

Stalo se v 9. století.

Do Cařihradu, hlavního města mocné říše byzantské, přijelo jednoho dne slavnostní poselstvo; na krásných koních vznešení mužové v bílých pláštích a suknicích s drahocennými pásy a za nimi jel početný průvod, ozbrojený luky, oštěpy a nevidanými kožešinovými čepicemi na hlavách.

Když dojeli před císařský palác, žádali mužové, aby byli předpuštěni před tvář byzantského vladaře.

„Kdo jste a odkud přicházíte?“ oslovil je císař.

Vyslanci se poklonili až po pás a odpověděli:

„Posílá nás Rastislav, kníže velkomoravský. Jeho říše leží po obou březích Dunaje tam, kde řeka Morava vlévá do něho své vody. Ale podřídilo se nám i mnoho slovanských kmenů daleko za hranicemi naší země“

„Vítejte,“ pozdravil je císař. „Co jste mi přišli říci?“

Jsme křesťané,“ odpověděli poslové. „Ale kněží, kteří u nás káží, mluví k lidu nesrozumitelným jazykem latinským. A nejen to, vznešení císaři a pane, tyto kněze k nám posílá franský vladař, který by si přál, abychom se mu se svou zemí poddali. Jeho kněží mu pak k tomu mají dopomoci.“

„A co bych mohl pro vás učinit?“ ptal se císař

„Kníže Rostislav tě prosí, abys vybral ze svých lidí muže učené, znalé slovanského jazyka, kteří by k nám přišli a kázali lidu řeči srozumitelnou. Ať zakládají u nás kostely a učí žáky a následovníky, neboť se chceme zbavit franských kněží.“

2. Najdi v textu odpovědi na otázky:

a) Odkud přijelo poselstvo do Cařihradu?

b) Kde se tato říše rozkládala? (Podívej se do vlastivědné mapy, kde se místo nachází)

c) Jak se jmenoval vládce velkomoravské říše, který vyslal poselstvo?

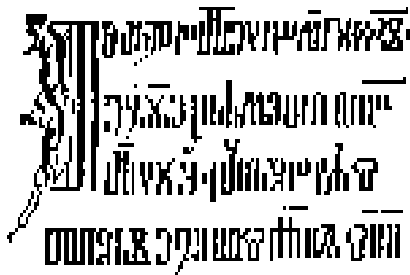
d) Jaké náboženství vyznávali poslové?

e) O co žádali poslové byzantského císaře?

3. Dočti druhou část úryvku.

I svolal císař své rádce. „Nebylo by dobře,“ řekl nejstarší člen císařovy rady „kdyby se franská říše zvětšila o země moravského knížete. Rastislav je mocný vladař a bylo by pro nás užitečné získati v něm spojence.

Dlouho a pečlivě hledali a vybírali císařští rádci nejvhodnější muže, které by poslali na Velkou Moravu. Až v městě Soluni našli dva bratry Konstantina a Metoděje, jejichž učenost ve vědách i křesťanských naukách vynikala nad ostatními. I poklonili se císařově vůli a pečlivě se připravovali na své poslání; slovanský jazyk znali od dětství, neboť se jím všude v jejich kraji mluvilo. Oni však nadto sestavili zvláštní písmo pro slovanské hlásky. A tímto písmem pak přepsali nejdůležitější části bible a křesťanské věrouky.

Hlaholice je nejstarší, dnes již neužívané slovanské písmo. Jeho jméno pochází ze staroslověnského slovesa glagolati – hovořit nebo podstatného jména glagolъ – slovo. Písmo tvořilo základ kultury a vzdělanosti Velké Moravy, později se rozšířilo do jiných slovanských zemí.

4. Odpověz na otázky:

a) Proč se rozhodl byzantský císař vyhovět žádosti poselstva?

b) Jak se jmenovali učenci, které vyslali z byzantské říše na Velkou Moravu?

c) Jak se nazývalo první slovanské písmo a proč ho Konstantin a Metoděj vytvořili?

Zdroje:

KRATOCHVÍL, Miloš V.; DŘEVO, Václav. *Obrázky z našich dějin, Učebnice dějepisu pro 5. ročník všeobecně vzdělávacích škol.. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p., v Praze, 1958, ISBN 83-10-05.*

Cs.wikipedia.org. Cs.wikipedia.org [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlaholice>

Www.libri.cz. Www.libri.cz [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/dejiny/images/hlahol.gif>

Velkomoravská říše – odpovědi

1. Přečti si úryvek V. M. Kratochvíla

Stalo se v 9. století.

Do Cařihradu, hlavního města mocné říše byzantské, přijelo jednoho dne slavnostní poselstvo; na krásných koních vznešení mužové v bílých pláštích a suknicích s drahocennými pásy a za nimi jel početný průvod, ozbrojený luky, oštěpy a nevidanými kožešinovými čepicemi na hlavách.

Když dojeli před císařský palác, žádali mužové, aby byli předpuštěni před tvář byzantského vladaře.

„Kdo jste a odkud přicházíte?“ oslovil je císař.

Vyslanci se poklonili až po pás a odpověděli:

„Posílá nás Rastislav, kníže velkomoravský. Jeho říše leží po obou březích Dunaje tam, kde řeka Morava vlévá do něho své vody. Ale podřídilo se nám i mnoho slovanských kmenů daleko za hranicemi naší země“

„Vítejte,“ pozdravil je císař. „Co jste mi přišli říci?“

Jsmo křesťané,“ odpověděli poslové. „Ale kněží, kteří u nás káží, mluví k lidu nesrozumitelným jazykem latinským. A nejen to, vznešený císaři a pane, tyto kněze k nám posílá franský vladař, který by si přál, abychom se mu se svou zemí poddali. Jeho kněží mu pak k tomu mají dopomoci.“

„A co bych mohl pro vás učinit?“ ptal se císař

„Kníže Rostislav tě prosí, abys vybral ze svých lidí muže učené, znalé slovanského jazyka, kteří by k nám přišli a kázali lidu řeči srozumitelnou. Ať zakládají u nás kostely a učí žáky a následovníky, neboť se chceme zbavit franských kněží.“

2. Najdi v textu odpovědi na otázky:

a) Odkud přijelo poselstvo do Cařihradu?

Z Velkomoravské říše

b) Kde se tato říše rozkládala? (Podívej se do vlastivědné mapy, kde se místo nachází)

Po obou březích Dunaje, tam, kde se do něj vlévá Morava

c) Jak se jmenoval vládce velkomoravské říše, který vyslal poselstvo?

kníže Rastislav

d) Jaké náboženství vyznávali poslové?

křesťanství

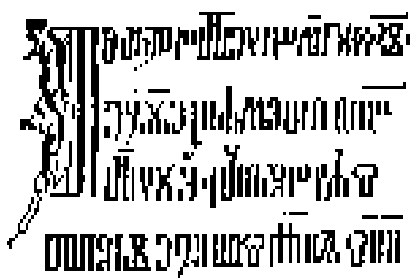
e) O co žádali poslové byzantského císaře?

Vyslat učence, kteří by křesťanství šířili ve slovanském jazyce a omezili vliv franských kněží

3. Dočti druhou část úryvku.

I svolal císař své rádce. „Nebylo by dobře,“ řekl nejstarší člen císařovy rady „kdyby se franská říše zvětšila o země moravského knížete. Rastislav je mocný vladař a bylo by pro nás užitečné získati v něm spojence.

Dlouho a pečlivě hledali a vybírali císařští rádci nejvhodnější muže, které by poslali na Velkou Moravu. Až v městě Soluni našli dva bratry Konstantina a Metoděje, jejichž učenost ve vědách i křesťanských naukách vynikala nad ostatními. I poklonili se císařově vůli a pečlivě se připravovali na své poslání; slovanský jazyk znali od dětství, neboť se jím všude v jejich kraji mluvilo. Oni však nadto sestavili zvláštní písmo pro slovanské hlásky. A tímto písmem pak přepsali nejdůležitější části bible a křesťanské věrouky.

Hlaholice je nejstarší, dnes již neužívané slovanské písmo. Jeho jméno pochází ze staroslověnského slovesa glagolati – hovořit nebo podstatného jména glagolъ – slovo. Písmo tvořilo základ kultury a vzdělanosti Velké Moravy, později se rozšířilo do jiných slovanských zemí.

4. Odpověz na otázky:

a) Proč se rozhodl byzantský císař vyhovět žádosti poselstva?

Chtěl omezit vliv franského vládce a získat v Rastislavovi spojence.

b) Jak se jmenovali učenci, které vyslali z byzantské říše na Velkou Moravu?

Konstantin a Metoděj

c) Jak se nazývalo první slovanské písmo a proč ho Konstantin a Metoděj vytvořili?

Hlaholice, přeložili do něj části bible
